

גזירת שחיקת סממנים – נטילת תרופות בשבת

(ו) שאלתו השלישית היא: אם יש חום, האם מותר להשתמש בתרופות שנותן הרופא, או בדרך כלל עם התרופות הידועות נגד חום כמו אספרין וכו', או לחכות עד אחרי יציאת השבת.

ועל זה אשיבנו דלדעתי כל שיש לו חום נחשב זה כחלה כל גופו שאז הדין הוא שאע"פ שהולך כנפל למשכב דמי כדפוסק הרמ"א בסי' שכ"ח סעי' י"ז, ולכן דינו כנפל למשכב שפוסק הרמ"א בסעי' ל"ז שמותר לו לקחת תרופות בשבת, יעו"ש גם במשנ"ב ס"ק קי"ח וס"ק קכ"א עיי"ש, ודבר זה שחום נחשב כחלה כל גופו אנו מוצאים גבי דינא דמילה ביו"ד סי' שס"ב סעי' ב' שנפסק שם שחלצתו חמה הוא חולי שבכל הגוף ע"ש, ולכן שפיר הדין בו כנז'.

(ז) ומדי דיוננו בנוגע ללקיחת תרופות בשבת, יש לדעתי להזהר מלהפריז בחומרות בזה, וחשוב לדעת ולהזכיר מ"ש בשו"ת רדב"ז ח"ג סי' אלף ס"ח, ומביא זאת בשם גדולי הראשונים, דהך איסורא משום שחיקת סמנין היא גזירה דרבנן בעלמא היא וקולא טפי מאמירה לעכו"ם ומשום שבות דרבנן ואפילו מאמירה לעכו"ם בשבות דרבנן עיי"ש, ורמז מזה בקצרה גם בביאור הלכה שם לסעי' ל"ז ד"ה וכן אם יעו"ש, ומוסף ע"ז לעיין בספרי צ"א ח"ח סי' ט"ו פרק ט"ו מ"ש מקום להקל עוד ביותר על בזה"ז דאין מצוי שחיקת סממנים ולא בקיאים בזה עיי"ש, ולכך אין לגבב בזה חומרות כפי שראיתי לכמה מאחרוני זמנינו אשר למעשה קולות המה בהונשמרתם, ועלינו ללכת בזה בעקבות שיטת השו"ע בזה יעו"ש בביאו"ה ד"ה וכן אם בסוה"ד עיי"ש וד"ל.

[ציץ אליעזר ח"ד, נ]

בדבר חולה שאין בו סכנה באופן שאסור לו ליקח רפואה בשבת והתחיל לקחת בחול כדורי רפואה שנקראו פילן שצריך ליקחם לדברי הרופא משך עשרה ימים רצופין ואם יפסיק יום אחד לא תפעול הרפואה כלום אם מותר ליקח בשבת. הנה לכאורה לא מובן צד ספק ההיתר בזה, אלא דאולי מצד הפסדו הגדול בחולי זה שלא יוכל להרפא בדרך הטבע מצטער ביותר בשביל זה שלכן אולי יתחשב כמיחוש שמצטער טובא שנזכר ברמ"א סימן שכ"ח סעיף י"ז, אבל הא אין הטעם מצד הצער אלא משום שנחלה כל גופו מצד הצער מחמת שאינו יכול לסבול הצער, ולא מצד צער בעלמא שמצטער על מה שלא יתרפא אף שזהו לאינש צער גדול אין להתיר. ואם הוא איש כזה שמחמת שלהתרפא בהפילן צריך עשרה ימים רצופין שא"א בלא שיקח גם בשבת לא יוכל להתרפא יחלה מצד זה בחולשת העצבים שקורין נערוון שיהיה חשש להמחלה שנקרא נערוון ברעק דאן הוא ודאי בדין מיחוש שמצטער כל גופו שיש להתיר שיקח בשינוי קצת השייך לשנות גם ברפואת לקיחת הפילן אף שלא שייך שינוי בהבליעה, דהוא כהסברא השלישית שם, ואם א"א בשינוי יש להתיר גם בלא שינוי כשיטה ראשונה שם, אבל אין מצוי אנשים כאלו ובסתם בני אדם יש לאסור.

[אג"מ אר"ח ג/ג]